

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо відпустки при народженні дитини
(реєстр. № 6460 від 17 травня 2017 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 3 жовтня 2017 року (протокол № 63) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відпустки при народженні дитини (реєстр. № 6460 від 17 травня 2017 року), поданий народним депутатом України Писаренком В.В. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою метою Законопроекту є забезпечення належного соціального захисту та державної підтримки сім'ї, в якій народилася дитина.

Для досягнення мети автором пропонується доповнити Кодекс законів про працю України та Закон України «Про відпустки» приписами щодо надання 14-денної одноразової оплачуваної відпустки із збереженням місця роботи чоловіку, дружина якого народила дитину; батьку дитини, яка народилася не у зареєстрованому шлюбі; близькому родичу дитини, який фактично доглядає дитину та матір дитини, якщо мати дитини є одинокою матір'ю. Заява про надання відпустки роботодавцеві подається працівником з додаванням копії документу, необхідного для державної реєстрації народження дитини або свідоцтва про народження дитини. Визначення порядку надання відпустки при народженні дитини надається Кабінету Міністрів України.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

За Основним Законом (стаття 1, частини перша, друга статті 8, частина перша статті 9) Україна є демократичною, правовою державою, у якій визнається і діє принцип верховенства права; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй; чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких

надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Конституцією України (стаття 6) встановлено, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову; органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України.

Відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 21 червня 2011 року № 7-рп/2011 реалізація принципу правової держави зумовлює необхідність закріплення на законодавчому рівні механізмів стримувань і противаг, забезпечення взаємодії і єдності державної влади в Україні при дотриманні конституційних засад, визначених частиною другою статті 19 Конституції України, згідно з якою органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (абзац другий пункту 3 мотивувальної частини).

Основним Законом України (частина третя статті 51) передбачено, що сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

Конституція України (частина перша статті 52) визначає, що діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним.

Згідно зі статтею 3 Сімейного кодексу України сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини (стаття 141 Кодексу).

Захист сім'ї державою – важливий соціально-правовий інститут, який впливає на стабільність і міцність сімейних відносин і включає проведення широкого кола економічних, соціальних і правових заходів.

В преамбулі Конвенції про права дитини зазначено, що сім'ї як основному осередку суспільства і природному середовищу для зростання і благополуччя всіх її членів і особливо дітей мають бути надані необхідні захист і сприяння.

Як проголошено Загальною декларацією прав людини (частина третя статті 16), сім'я є природним і основним осередком суспільства і має право на захист з боку суспільства та держави.

Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права (частина перша статті 10) встановлено, що сім'ї, яка є природним і основним осередком суспільства, повинні надаватися по можливості якнайширша охорона і допомога, особливо при її утворенні і поки на її відповідальності лежить турбота про несамотійних дітей та їх виховання.

Європейською соціальною хартією (переглянутою) визначено, що сім'я як головний осередок суспільства має право на належний соціальний, правовий та економічний захист для забезпечення її всебічного розвитку (пункт 16 частини I).

У Рішенні Європейського суду з прав людини від 22 березня 2012 року у справі «Костянтин Маркін проти Російської Федерації» (Konstantin Markin v. Russia) (скарга № 30078/06) зазначено, що суспільство перейшло до більш рівного розподілу між чоловіками і жінками відповідальності за виховання своїх дітей і що турботлива роль чоловіка отримала визнання (п. 99).

Закон України «Про відпустки» встановлює державні гарантії права на відпустки, визначає умови, тривалість і порядок надання їх працівникам, зокрема, для виховання дітей, задоволення власних життєво важливих потреб та інтересів (преамбула).

Право на відпустки забезпечується гарантованим наданням відпустки визначеної тривалості із збереженням на її період місця роботи (посади), заробітної плати (допомоги) у випадках, передбачених цим Законом (частина третя статті 2 Закону).

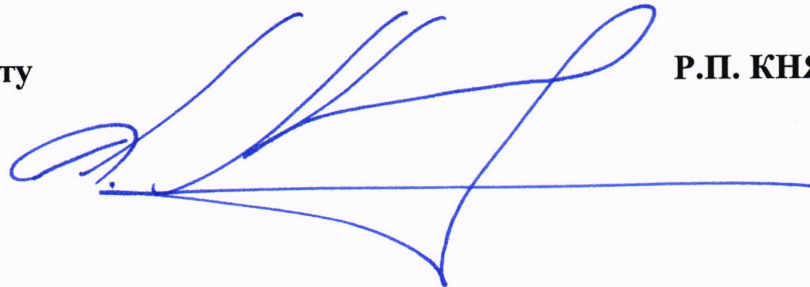
При цьому, як зазначив Конституційний Суд України в Рішенні від 24 грудня 2004 року № 22-рп/2004, забезпечення прав і свобод потребує законодавчого закріплення механізмів (процедур), які створюють реальні можливості для здійснення кожним громадянином прав і свобод (абзац четвертий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини).

За Основним Законом України (пункти 1, 6 частини першої статті 92) права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; засади регулювання праці, сім'ї, охорони дитинства, материнства, батьківства визначаються виключно законами України.

Прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відпустки при народженні дитини (реєстр. № 6460 від 17 травня 2017 року), поданий народним депутатом України Писаренком В.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ